

**AS SANGLA TURVAS TARTU RAVILA
TÖÖSTUSPARKI KAVANDATAV TURBAKÜTTEL
KOOSTOOTMISJAAM**

EELHINNANG KESKKONNAMÕJU KOHTA

II etapp

Koostaja: OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8, Tartu
<http://www.hendrikson.ee>

TÖÖ NR. 1629/11

Juhan Ruut
keskkonnaekspert, litsentsi nr KMH 0070

12.04.2012

SISUKORD

1. Sissejuhatus	3
2. Asukoha muutuse mõju.....	5
3. Turbabriketi tootmise kirjeldus ja keskkonnaaspektid	8
4. Täiendav eelhinnang keskkonnamõjudele	9
4.5. Sotsiaal-majanduslike mõjude hindamisest.....	9
4.5.1. Mõju inimeste heaolule.....	9
4.5.2. Liikluse mõju	10
4.6. Keskkonnatingimuste seadmisest	11
4.6.1. Hinnang planeeringute tingimuste täitmisele .	11
4.6.2. Meetmed oluliste häiringute leevendamiseks .	12
5. Kokkuvõte	13

1. Sissejuhatus

Käesolev eelhindang on koostatud AS SANGLA TURVAS Tartusse Ravila tööstusparki kavandatava 19 MW võimsusega turbaküttel koostootmisjaama ja turba briketeerimiskompleksi kohta.

09.01.2012 anti eelhindang selle võimaliku keskkonnamõju kohta seotuna Klaasi tn. 6 ning Klaasi tn. 8 ja 14 kruntidega, põgusalt analüüsiti ka muid alternatiivseid lahendusi. Eelhindangu andmisel keskenduti eelkõige koostootmisjaamale kui eeldatavalt olulisema keskkonnamõju allikale. Leiti, et Klaasi tn. 8 ja 14 oleks koostootmisjaama paigutamisel eelistatud. Jõuti ka järeldusele, et kui koostootmisjaam projekteeritakse, ehitatakse ja käitatakse vastavalt tehnoloogia tarnija kirjeldatutele, ei ole jaam olulise keskkonnamõju allikaks, sh ei teki olulist välisõhusaastet. Hindangus toodi välja, et koostootmisjaama põhikorpuse kõrgusparameetrid ei ole kooskõlas tööstuspargis hoonete suurima lubatud kõrgusega ja Tartu Linnavalitsusel tuleb otsustada, kas see asjaolu tingib Ravila tööstuspargi detailplaneeringu muudatuse algatamise. Ekspert oli seisukohal, et KSH algatamine ei ole põhjendatud, kui koostootmisjaama ei paigutata Ravila tööstuspargi idapoolsetele, st. raudtee-äärsetele kruntidele. Teisel pool raudteed paiknevad eeldatavalt tundlikud objektid (elamud, Maaülikooli õppehoone) ja võib tekkida nn. NIMBY sündroomist tingitud vastasseis, kui nende lähedusse tekib suhteliselt ruumimahukas tootmiskompleks .

AS Sangla Turvas jätkas eelhindangu alusel Tartu Linnavalitsusega läbirääkimisi. Vahepeal täpsustati ka kavandatava tegevuse ruumi-vajadust. 26.03.2012 teavitas Tartu LV Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond e-kirjaga, et ollakse jõutud kokkuleppele planeeringu algatamiseks Klaasi tn 14, Klaasi tn 16, Klaasi tn 18 ja Ravila tn 61e kruntidele. Sellega seoses sooviti eelhindanguga täpsustada:

1. Kas asukoha muutusega kaasneb mõju muudatus eeldatavalt tundlikele objektidele teisel pool raudteed?
2. Eelhindamises käsitleda sotsiaalseid ja majanduslikke mõjusid.
3. Hindangu andmisel arvestada suure töötajate arvuga Kodumajatehasega.
4. Tuua välja, kas kavandatav tegevus võib minna vastuollu planeeringu lõiguga: „Kõigil kruntidel on lubatud väliskeskkonna mõjuga tootmistegevused, kuid kruntidel kavandatavad tegevused ei tohi ületada võimalikku ülenormatiivse kahjuliku mõju (suits, gaas, aur, lõhn, tahm, soojus, müra, põrutused jms) levimist naaberaladele, arvestades naaberalade olemasolevat ning üld- ja detailplaneeringutega kavandatud kruntide kasutamise otstarbeid.“
5. Kui KSH algatamine ei ole põhjendatud, peaks käsitlema keskkonnatingimuste seadmist planeeringuga kavandatu elluviimiseks ja vajaduse korral määrata ehitised, mille ehitusprojekti koostamisel on vaja läbi viia keskkonnamõju hindamine.
6. Turbabriketi tootmisega seonduva täpsustamine.

Kuna tegemist on asukohavaliku protsessiga, otsustati 09.01.2012 antud eelhindangut mitte muuta vaid hinnata asukoha muutuse asjaolusid ja

teha küsitud täpsustused eelhinnangu II etapina. Samas ei korrata 09.01.2012 eelhinnangus käsitletud ja hinnatud teemasid, kuna asukoha muudatus ei muuda selles toodud hinnanguid ja järeldusi:

2. /Koostootmisjaama/ Tegevuse kirjeldus ja keskkonnaaspektid
3. Asukoha keskkonnatingimused
4. Uue katlamaja oluliste keskkonnaaspektide eelhinnang
  - 4.1. Vastavus detailplaneeringu tingimustele. Võimalikud asukohavariandid Ravila tööstuspargis
  - 4.2. Välisõhu saastamine
  - 4.3. Keskkonnamõju ja riskide vältimiseks rakendatavad meetmed
  - 4.4. Vastavus põletusseadmete rajamist reguleerivatele dokumentidele

Lisa I. Täidetud eelhinnangu küsimustik

Sellest lähtuvalt on käesolev eelhinnang lahutamatult seotud 09.01.2012 eelhinnaguga (käesoleva aruande tekstis viidatakse sellele kui I etapile).

Eelhinnangu on andnud Hendrikson&Ko juhtivekspert Juhan Ruut (juhan@hendrikson.ee, tel. 7 409 804, GSM 55 16 423).

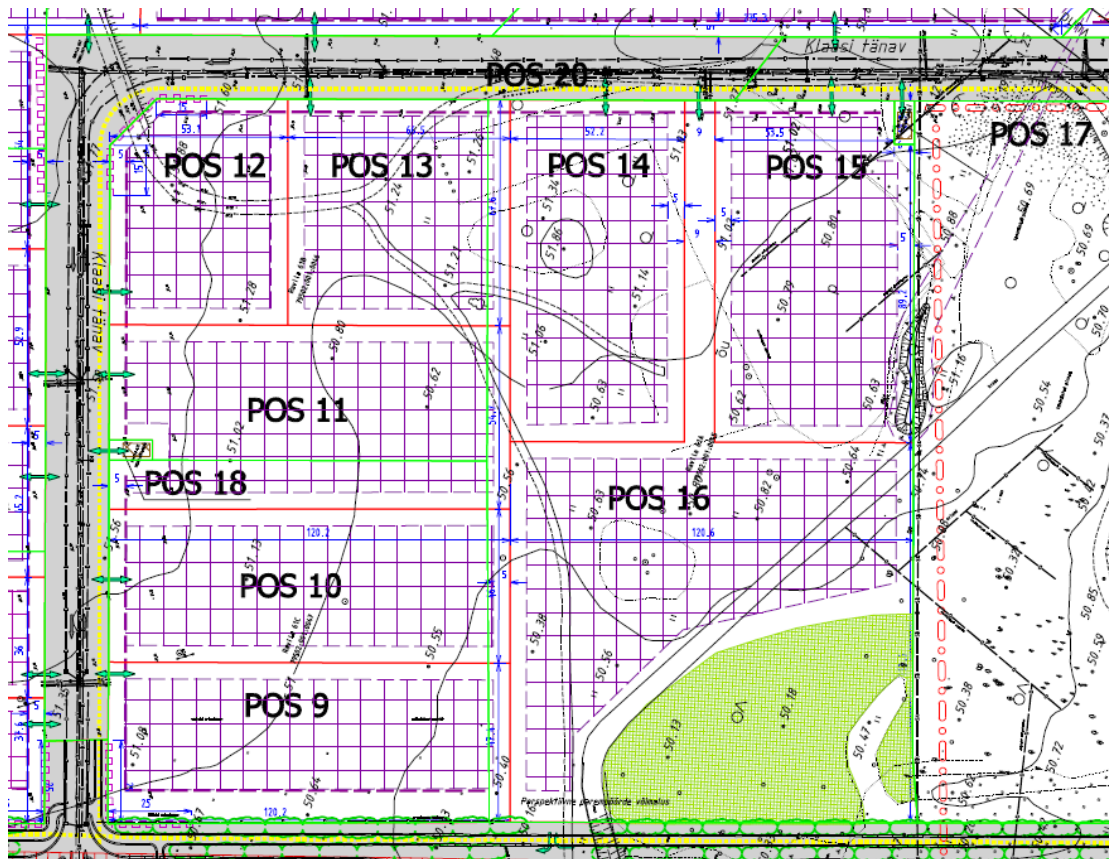
Käesolevaga annab Hendrikson&Ko Tartu linnale õiguse eelhinnangut piiranguteta kasutada KeHJS raames ette nähtud otsustaja eelhinnangu andmiseks ja kinnitavad, et ei sea töö autoritena Tartu linnale varalisi nõudmisi.

2. Asukoha muutuse mõju

Eelhindangu I etapis anti soovitus, et enne asukohavaliku otsuse tegemist on otstarbekas koostada detailplaneeringu tingimustes ette nähtud hoonestuskava koos kõikide vajalike krundisestest kommunikatsioonide äranäitamisega, et veenduda pakutud lahenduse sobivuses.

Arendaja täpsustas eelkõige turbabriketi tootmise liini ruumivajadust, mille kaudu jõuti järeldusele, et kogu kompleksi rajamiseks vajalik maa-ala on mõnevõrra suurem kui esialgu arvatud ~1,2 ha. Seetõttu otsustati loobuda Klaasi tn. 8 ehk pos. 14 kasutamisest ja nihkuda veidi lääne Ravila tööstusparkis reserveeriti järgmised kinnistud kogupindalaga ca 1,78 ha (positsioonide asukohad vt. Joonis 1):

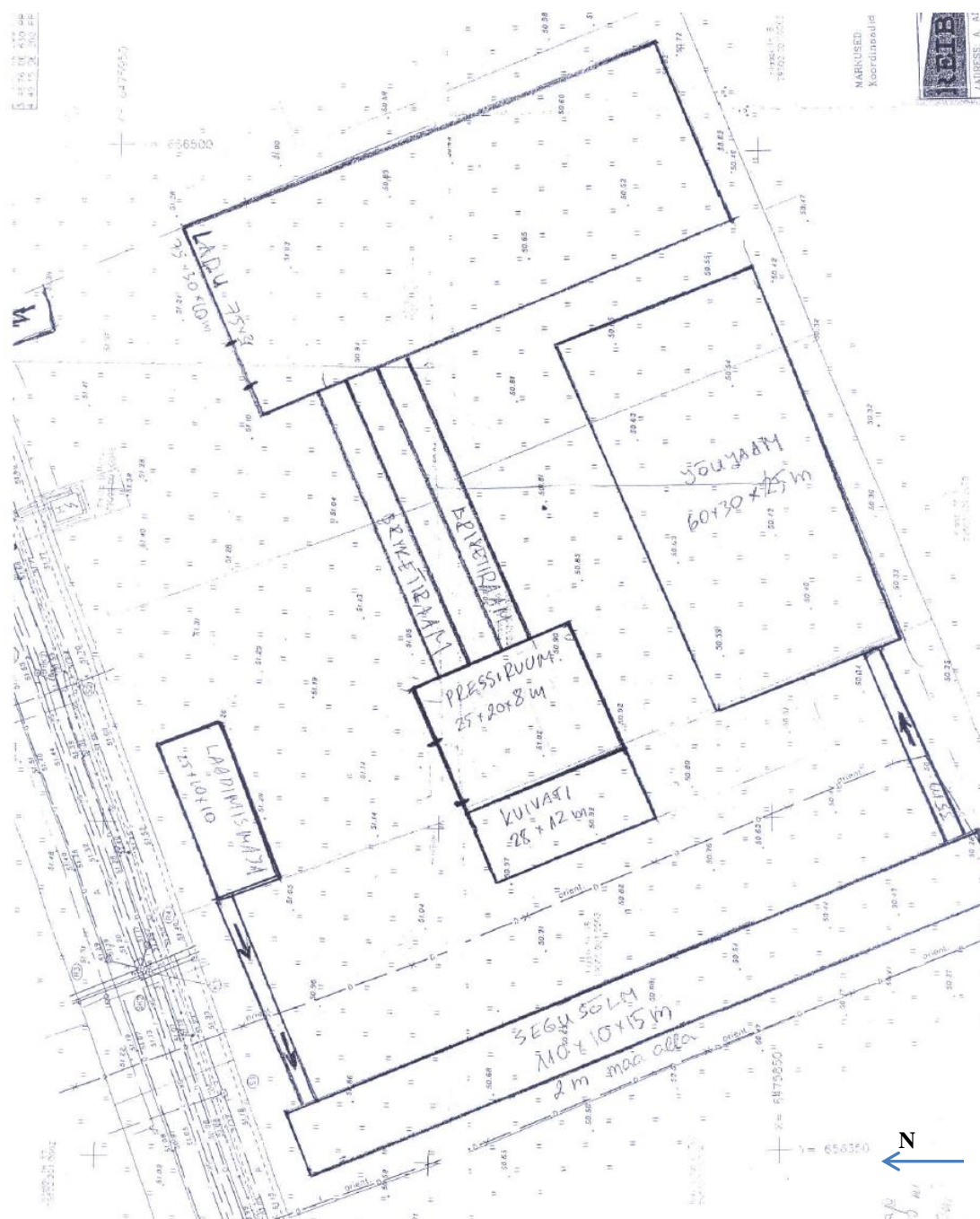
- Klaasi tn 14: pos. 11, 6505 m²;
- Klaasi tn 16: pos 10, 5504 m²;
- Klaasi tn 18: pos 9, 5745 m²;
- Ravila tn 61e kruntidele (pos. 18, alajaam).

Joonis 1. Ravila tööstusparki detailplaneeringu positsioonide 9-16 paiknemine [Ravila tööstusparki II arenguetapi detailplaneering].

Joonisel 2 on esitatud koostoomisjaama- turba briketeerimisliini seadmete eeldatav paiknemine väljavalitud asukohas.

Kaardil 1 (M 1 : 11 133) on näidatud uue asukoha paiknemine varasema suhtes. Sellelt võib järeldada, et asukohaga seotud keskkonnaaspektid ei muutu, sh ei suurene mõju teisel pool raudteed olevatele objektidele.

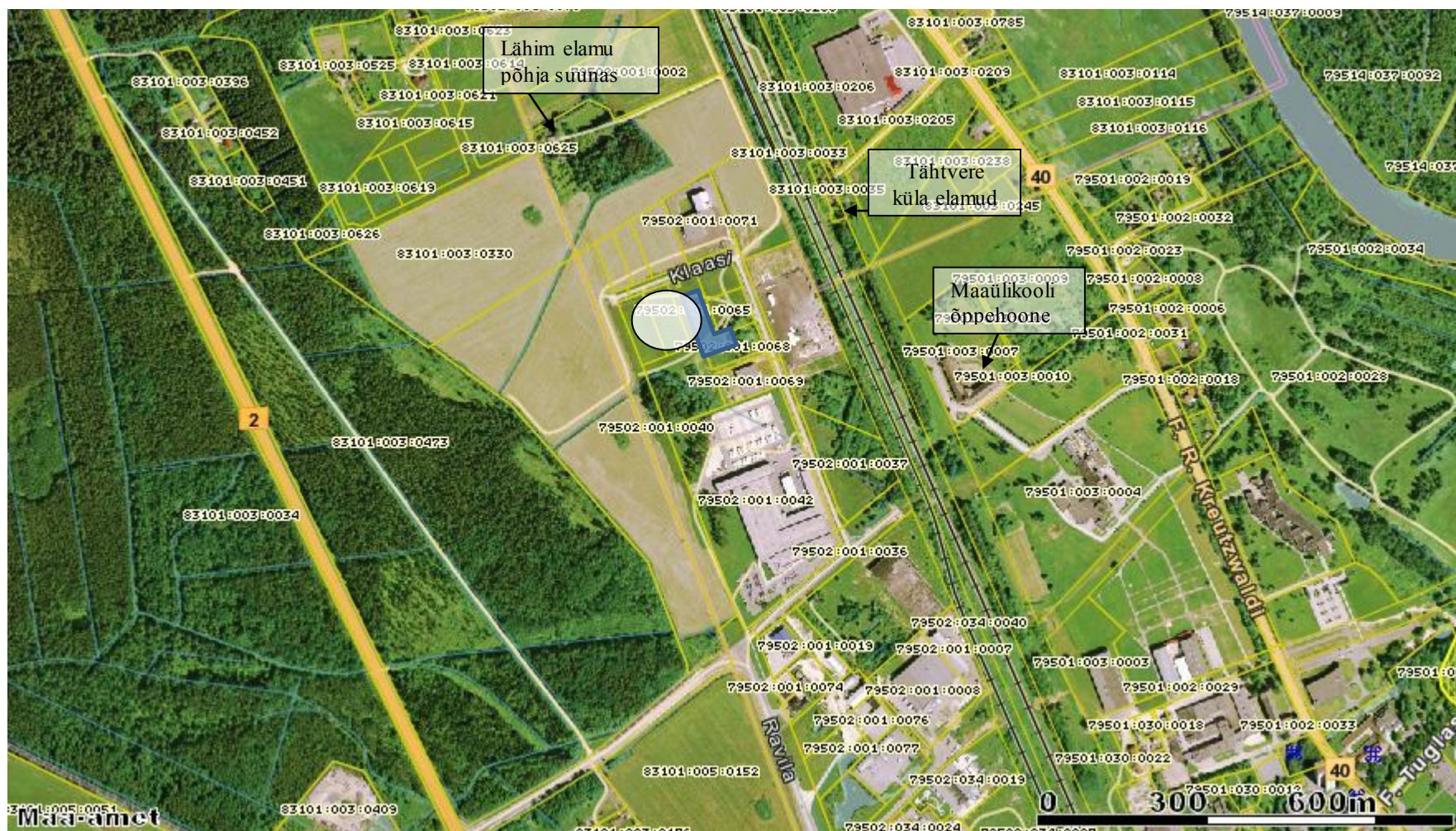

Joonis 2. Kompleksi hoonete eeldatav paiknemine Ravila tööstusparki Klaasi 14, 16 ja 18 kruntidel.

Rajatavate hoonete-tehnoloogiliste sõlmede ruumivajadus on järgmine:

- Koostootmisjaam:
  - o Laadimismaja turba vastuvõtuks: 25 m x 10 m, kõrgus 10 m;
  - o Segusõlm: 110 m x 10 m, kõrgus 15 m;
  - o Põhikorpus: 60 m x 30 m, kõrgus 25 m;
  - o 2 konveierit pikkusega a' 35 m.
- Briketeerimisliin:
  - o Kuivati: 28 m x 12 m, kõrgus ca 10 m;
  - o Pressiruum: 25 m x 20 m, kõrgus 8 m;
  - o Ladu: 75 m x 30 m, kõrgus 10 m.
  - o Pressi ja lao vahel on transpordiks nn. briketiraam, pikkus 55 m.

Kaart 1. Kavandatava turbaküttel koostoomisjaama- turba briketeerimisliini asukoht Ravila tööstuspargis (Maa-Ameti kaardirakendus, M 1 : 11 133) Asukoht on tähistatud ○ , varasem asukoht L

Joonisel 2 on täpsemalt määratlemata kontor-olmehoone asukoht. Arendaja ei ole veel otsusele jõudnud, kas teha see eraldiseisvana või mõne kavandatava hoone koosseisus. Kuna nii koostootmisjaam kui briketiliin töötavad automaatrežiimis, on tööjõuvajadus väike. Vahetuses on 2-3 töötajat, koos hoolduspersonaliga, kes pidevalt objektil ei viibi, on kompleksi teenindamisega seotud 10-15 inimest. Lähtudes sellest on eeldatav parkimisvajadus kuni 5 autole. Parkimisvajadust täpsustatakse ja ka parkla asukoht määratakse detailplaneeringu koostamise etapis.

3. Turbabriketi tootmise kirjeldus ja keskkonnaaspektid

Turbabriketi tootmise põhimõtteline kirjeldus esitati eelhinnangu I etapi aruande lk. 6: turbabriketi tootmine koosneb kuivatusosast ja pressimisosast. Et turvas briketeeruks, kuivatatakse see niiskusestmeni 8–12%. Kuivatamisjärgselt pressitakse turvas avatud vormikanaliga kahe-templiliste pressidega briketiks. Materjali etteanne toimub pöörleva kuivatamistrumli kalde abil. Protsessi energiavajadus on kuni 500 kW (see tehnoloogia on üle 3 korra energiaefektiivsem kui etteanne õhuga).

Lisaks rajatakse ladu pindalaga 2250 m² (75 m x 30 m). Pressiruumi ja lao vahel on 55 m pikkune 2 kanaliga briketiraam, mis sisuliselt on jahtumiskonveier.

Kavandatakse 15-20 000 tonni turbabriketi tootmist aastas. Selleks kulub kuni 36 000 t/a turvast (arvestuslik niiskusesisaldus 50 %). Valdavalt toimub briketeerimine suvisel ajal, et ära kasutada koostootmisjaama jääksoojus. Toodang ladustatakse ja selle väljavedu toimub vastavalt tellimustele.

Arvestades, et koostootmisjaama turbavajaduseks hinnati aastaringisel täiskoormusega töötamisel 78 000 t/a ja tegelik küttureurba kulu on kevad...sügisperioodil oluliselt väiksem, võib seda kogust käsitleda maksimaalse vajamineva turbakogusena. Kui turba vedu toimub 20 t kandejõuga veokitega ja 250 päeval aastas, toimub keskmiselt 16 vedu päevas. Kui briketi vedu toimub 10-tonnise kandejõuga autodega, toimub keskmiselt 8 vedu päevas. Lisaks keskmiselt 1 vedu päevas koostootmisjaama jäätmete veoks (10-tonnine veok).Kogu kompleksiga seotud transpordikoormus on kuni 25 vedu päevas, 2-3 vedu tunnis.

Briketeerimisel tekkida võivad keskkonnamõjud on sarnased turba käitlemise keskkonnamõjudega koostootmisjaamas (neid on kirjeldatud I etapi eelhinnangus ptk. 2). Sobivate leevendusmeetmete rakendamise korral on tegemist pigem häiringutega, mis avalduvad lokaalsel tasandil. Nendest on ülevaade antud ptk. 4.5.1, vajalikest leevendusmeetmetest ptk. 4.6.2.

4. Täiendav eelhindang keskkonnamõjudele

Siinkohal antakse vastused 26.03.2012 esitatud küsimustele, välja arvatud asukoha muutuse olulisus, millele hinnang anti 2. peatükis (asukoha muutus ei too kaasa võimalike häiringute suurenemist teisel pool raudteed asuvatele eeldatavalt tundlikele objektidele ega muuda ka teisi eelnevalt antud hinnanguid). Küsimused on koondatud järgmiselt (jätkates I etapi eelhindangu peatüki numeratsiooni):

4.5. Sotsiaal-majanduslikud mõjude hindamisest

Hinnangu andmisel arvestatakse Kodumajatehasega

4.6. Keskkonnatingimuste seadmisest

Tuuakse välja, kas kavandatud tegevus võib minna vastuollu planeeringu lõiguga tootmistegevuse väliskeskkonna mõjudest, näidatakse ära peamised keskkonnatingimused planeeringuga kavandatu elluviimiseks, sh vajaduse korral ehitiste määramine, millele läbi viia keskkonnamõju hindamine ehitusprojekti koostamisel.

4.5. Sotsiaal-majanduslike mõjude hindamisest.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 5 ega § 6 lg 3 järgi ei ole sotsiaal-majanduslike mõjude hindamine otseselt kaasatud keskkonnamõju eelhindamisse. Ruumilise arengu kavandamisel majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumuste ja vajaduste tasakaalustatult arvestamine on planeerimisprotsessi ülesanne (planeerimisseadus § 1 lg 3 põhjal). Ruumilise arengu aluseks olevad eri eluvaldkondade pika- ja lühiajalised koordineeritud ja integreeritud arengueesmärgid, mis arvestavad eeltoodud tasakaalustatust, määratakse arengukavas (kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lg 1).

Sestap ei anta käesolevaga üldist sotsiaal-majanduslikku hinnangut kavandatava tegevuse elluviimisele Ravila tööstusparkis (need on antud tööstusparki rajamise otsustamisega) vaid keskendutakse selle valdkonna inimese tervist ja keskkonnaseisundit mõjutada võivatele teemadele:

- koostootmisjaama-turbabriki tootmise kompleksi rajamise võimalik mõju inimeste heaolule;
- kompleksiga seotud transpordikoormus ehk liikluse mõju.

4.5.1. Mõju inimeste heaolule.

Inimese heaolu sõltub muuhulgas ka visuaalsest, müra-, lõhna- jm häiringutest (st. normatiive mitteületavast mõjust), millel on eelkõige emotsionaalne mõõde (ja emotsionaalne häiritus hakkab ka tervist mõjutama). Seda teemat on eelhindamise I etapis käsitletud hajutatult, peamiselt keskkonnaaspektide kirjeldamisel. Siinkohal on peamised järeldused kokkuvõtvalt ära toodud.

Visuaalne mõju: linnamaastikus ei kaasne uue domineeriva objekti teke, lähipiirkonnas puuduvad valguse varjestamise suhtes tundlikud objektid. Lokaalse tasandi mõjud võivad osutuda oluliseks, kui kompleks kavandada

tööstusparki raudtee-äärsetele kruntidele (Ravila 65, Klaasi tn 2), kuna teisel pool raudteed paiknevad Maaülikooli õppehoone ja rühm elamuid ja läheduses paiknev ruumimahukas objekt, hoolimata olulisest kõrghaljastusega varjestatusest, võib tekitada häiriva visuaalse dominandi.

Mürähäiring: tehnoloogiliste sõlmede paigaldamisel on soovitatav arvestada naaberkruntide kasutusega – vältida müratekitavate sõlmede paigutamist vahetult büroohoonete lähedusse. Soovitatavalt peaksid need olema teiste käitise hoonetega naabritest ekraniseeritud, ukse- jm avad projekteeritud võimalusel kontorite vastasküljele, jms. Ka selle aspekti alusel on oluline vältida kompleksi kavandada tööstusparki raudtee-äärsetele kruntidele (Ravila 65, Klaasi tn 2).

Arvestades kompleksi paigutust Klaasi tn. 14,16,18 kinnistutel (Joonis 2), on koostootmisjaama hoone tõenäolisemaiks mürähäiringu allikaks lõuna poole jäävale tööstusparki alale. Probleemiks ei ole kasutuses olevad kinnistud (vahekaugus Kodumajatehase tootmiskompleksist Ravila 61 krundil on vähemalt 115 m) vaid eelkõige praegu kasutamata Klaasi tn. 6. Vajadusel saab eeltoodu põhimõtteid rakendada Klaasi tn. 6 kavandatava tegevuse rajatiste paigutamisel, sh kinnistu kasutuselevõtmisel vältida kontori kavandamist selle põhjapoolsele küljele.

Müra põhjustavad ka veokid. Tööstusparkist väljapoole ei ole põhjust olulise liikluse müra levikut eeldada (juurdepääsuteed ei läbi elamualasid), tööstusparki sisene mürähäiring - müratase sõltub transpordikoormusest ja seda teemat käsitletakse täpsemalt ptk. 4.5.2. Samas tuleb arvestada, et tegemist on tootmismaa sihtotstarbega alaga, mille normidega lubatud müratase on kõrgem kui segahoonestusega aladel ja seetõttu teatud häiring ootuspärane.

Lõhnahäiring: turba käitlemine võib tekitada spetsiifilise turbalõhna. Samas, arvestades käitises kavandatavat tehnoloogiat ja AS Anne Soojus Lohkva olemasoleva koostootmisjaama kogemust, ei ole häiriva lõhna levik ümbritsevatele aladele tõenäoline. Samad meetmed, mis vähendavad välisõhusaaste mõju, on ka olulised lõhna vähendamisel. Tööstusparki siseste mõjude vältimisel on oluline jälgida, et turvas ja turbatolm ei koguneks niiskettesse kohtadesse, sh ei satuks kanalisatsioonisüsteemi.

Kokkuvõtteks: koostootmisjaama-turba briketeerimise kompleksi paigutamisel Klaasi tn. 14,16,18 kinnistutele ei ole põhjust eeldada oluliselt inimeste heaolu mõjutavate keskkonnahäiringute teket.

4.5.2. Liikluse mõju.

Ptk. 3 anti hinnang, et kompleksi täisvõimsusel töötamisel tehakse keskmiselt 16 vedu päevas 20 tonnise kandejõuga veokitega ja 9 vedu päevas 10-tonnise kandejõuga veokitega. Kogu kompleksiga seotud transpordikoormus on eeldatavalt 25 vedu päevas, 2-3 vedu tunnis

Ravila tööstusparki detailplaneering kinnitati 06.11.2007. Planeeringu seletuskirjas on ptk. 2.6 antud üldised liikluskorralduse tingimused. Praegu toimub juurdepääs tööstusparki Tartu linna poolt Ravila tänavalt. Lisaks on kavandatud Ravila tänavat pikendada kuni Tartu – Tiksoja

tugimaanteeni. Ravila tänava pikenduse tänava maa-ala laiuseks on kavandatud 39 m - sõiduradade laiuseks on kavandatud ca 3.5 m, sõiduradasid on neli. Planeeringualale uusi tänavaid ette ei nähta. Nii Klaasi kui Puidu tänavad on planeeringus kajastatud vastavalt tänavate ehitusprojektile. Perspektiivis saab kavandada Puidu tänava ühendamist läbi raudteetunneli perspektiivse Vaksali tänava pikendusega.

Praegu saab juurdepääs Klaasi tn. 14,16,18 kinnistutele lahendada ainult Klaasi tn. kaudu, mis on sisuliselt ainukeseks teeks, mis tööstusparki teenendab. Kuigi suur osa tööstuspargi alast on kasutamata, asub Ravila tn. 61 Kodumajatehase AS tootmiskompleks, kus lisaks veokitele tuleb arvestada ka töötajate liikumisega. Kui peaksid tekkima liikluse sujuvusprobleemid, saab seda kergesti leevendada korralduslike meetmetega – turba veograafikute koostamisel vältida tööstuspargi tipptunde (nt. Kodumajatehase AS vahetuste toimumise ajad).

Perspektiivis on võimalik lahendada juurdepääs kompleksile Klaasi tn. 18 krundilt, seda niipea kui Ravila tn. pikendus sinnani välja ehitatakse – lisaks tööstuspargi sisestele võimalikele transpordiprobleemidele väheb oluliselt raskeveokite teekonna pikkus tööstuspargi alal ja seega ka kütusekulu.

Koostootmisjaama-turba briketeerimise kompleksi paigutamisel Klaasi tn. 14,16,18 kinnistutele ei ole põhjust eeldada liiklusest tingitud mõjusid tööstuspargist väljapoole nii praegu kui tulevikus. Tartu Linna üldplaneeringus (kinnitatud Tartu Linnavolikogu 06. oktoobri 2005.a määrusega nr 125) toodud liiklusskeem käsitleb Ravila tänavat Betooni tn. ristmikust linna piirini veotänavana, samuti on veotänavana ette nähtud Ravila tn. perspektiivne pikendus. Isegi juhul, kui Ravila tn. pikendus ühendatakse Tartu-Tiksoja tugimaanteega ristuva Ravila tn. lõiguga, ei ole tegemist põhitänavaga (lisaks linnaliikluse vajadustele rahuldab põhitänav ka linna läbiva liikluse vajadusi ja seal tuleb viia krundidelt väljasõitude arv miinimumini).

4.6. Keskkonningimuste seadmisest.

4.6.1. Hinnang planeeringutega ettenähtud tingimuste täitmisele

Lähtudes Tartu Linna üldplaneeringu (kinnitatud Tartu Linnavolikogu 06. oktoobri 2005.a määrusega nr 125) tingimustest tootmismaade arendamisega kaasnevate mõjude vältimisel, ei ole põhjust eeldada, et tulevikus tingib kavandatav tegevus piiranguid Ravila tööstuspargi ümbruse maakasutusele. Need on juba seatud üldplaneeringuga ja nende rakendamise vajadus on ära määratud Ravila tööstuspargi rajamise otsusega. Üldplaneeringu ptk. 4.3.1 sätestab: tööstusmaad on planeeritud linna äärealadele, mis vähendab transpordi koormust linnas ja võimaldab planeerida rohevõrgustiku osaks olevad puhvertsoonid tööstusalade ning elamumaade vahele. Elamumaade ja tööstusmaade kontaktvööndisse ei ole kavandatud keskkonda häirivaid tootmisettevõtteid ega potentsiaalset keskkonnariski kujutavaid tootmistehnoloogiaid.

Ravila tööstusparki detailplaneeringu (kinnitatud 06.11.2007) ptk. 2.10 sätestab üldised keskkonnatingimused planeeringuga kavandatava elluviimiseks:

Kõigil kruntidel on lubatud väliskeskkonna mõjuga tootmistegevused, kuid kruntidel kavandatavad tegevused ei tohi ületada võimalikku ülenormatiivse kahjuliku mõju (suits, gaas, aur, lõhn, tahm, soojus, müra, põrutused jms) levimist naaberladele, arvestades naaberlade olemasolevat ning üld- ja detailplaneeringutega kavandatud kruntide kasutamise otstarbeid. Kavandatavad tegevused peavad vastama keskkonnakaitse nõuetele.

Eelhindangus ptk. 4.1-4.5 analüüsitud keskkonnamõjude valguses on kavandatava tegevuse puhul keskkonnakaitse nõuded täidetud. Selleks, et vältida ülenormatiivse kahjuliku mõju teket või olulise häiringu levikut eelkõige müra, lõhna ja tolmu osas, on vaja rakendada ptk. 4.6.2 kirjeldatud meetmeid.

Keskkonnamõjuhindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 kuni 5 järgi ei ole kompleksi koosseisus objekte, millel projekteerimise käigus algatada keskkonnamõju hindamine. Samas ei võta see hinnang Tartu Linnavalitsuselt õigust hoonete projekteerimise käigus põhjendatud vajaduse ilmnemisel nõuda keskkonnamõjude hindamise läbiviimist.

4.6.2. Meetmed oluliste häiringute leevendamiseks

I etapi eelhindangus ptk. 4.3. käsitleti meetmeid keskkonnamõju ja riskide vältimiseks. Vedelkütuse hoidmisehitise ja kemikaaliohtusega seotud õigusaktidest lähtuvalt nõudeid siinkohal üle ei korrata vaid keskendutakse eelkõige põhitootmiskompleksi müra, lõhna ja tolmu leviku vähendamiseks vajalike meetmetele.

Need meetmed, mis ei tulene otseselt seadusandlusest, kuid on vajalikud eelkõige lokaalse keskkonnamõju ja naabritele avaldavate häiringute minimeerimiseks:

- Turba vastuvõtmine-laadimine kütusehoidlatesse toimub kardinatega kinnises tahkekütuse vastuvõtu-hoones.
- Turba niiskusesisaldus transpordil peab olema vähemalt 40 %, vältimaks lendtolmu teket ja selle isesüttimist.
- Kõik tahkekütuse transportöörid peavad olema kinnised vältimaks tolmuemissiooni, samuti tuleb nende valikul arvestada, et tootmis-territoriumil ei tekiks ülenormatiivset müra.
- Müra tekitavate tehnoloogiliste sõlmede asukoht näha võimalusel ette selliselt, et nad oleksid teiste kaitse hoonetega naabritest ekraniseeritud.
- Koostootmisjaama kütuse homogeniseerimisliin, samuti briketitootmises turba kuivati, pressimisseadme jm hooned teha tolmu suhtes hermeetiliseks. Juhul, kui on vajalik nende hoonete, sh vastuvõtusõlme ja ladude ventileerimine, on ventilatsiooni-süsteemi väljapuue vaja varustada filtritega, mis väldivad olulises koguses tolmu sattumist ruumist välja.
- Transportööride juhuslik vigastamine nt. transpordivahenditega peab olema välistatud. Need tuleb paigutada nii, et nad oleksid kaitstud

otsasõitude eest kas tõketega või paigutatud krundisest teede kohal piisavalt kõrgele.

- Turba käitlemissõlmed peavad olema varustatud signalisatsiooni jms jälgimissüsteemiga, mis võimaldab kiirelt avastada turba süttimise.
- Tuleb ette näha efektiivsete tulekustutusüsteemide paigaldamine.
- Võimaliku veesaaste vältimiseks tuleb katelde ja teiste seadmete puhastamiseks kasutada kuivpuhastust. Tuleb vältida turba ja turbatolmu kogunemist niisketesse kohtadesse.
- Selleks et vältida territooriumile rajatavate sadevete ärajuhtimissüsteemi saastumist turbaosakestega, tuleb tagada ka regulaarne territooriumi hooldamine (see aitab vähendada ka tolmusaastet ja lõhna teket).
- Sadevete puhastamiseks paigaldatavad õli- ja settepuüdurid oleks võimalised ärajuhitavast veest eraldama turbaosakesi.

5. Kokkuvõte

Siinkohal on antud koondhindang nii koostootmisjaama kui turba briketeerimiskompleksi keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta. Lähtutud on Euroopa Komisjoni juhendmaterjalist "Keskkonnamõju hindamine: eelhindamise juhend".

Etapp 1 – Kas kavandatav tegevus on nimetatud KMH direktiivi lisas 1 või 2?

Kavandatavat tegevust ei ole nimetatud Direktiivi Lisas 1. Direktiivi Lisas 2 on tegevus märgitud, st vastavalt Direktiivi Artikkel 4 p.2 sätestavad liikmesriigid oma seadusandluses kas üksikjuhtumite uurimise või tehakse endi kehtestatud künniste või tingimuste abil kindlaks, kas keskkonnamõju hindamise algatamine on vajalik. (st. tuleb minna hindamisetappi 2-4).

Etapp 1a

Vastavalt eelhindamise juhendis toodud voodiagrammile tuleb anda vastus küsimusele, kas tegevusega võib tõenäoliselt kaasneda oluline mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Arvestades tegevuse iseloomu (otsesed mõjud jäävad kindlasti lähiümbrusesse) ja ptk. 3 kirjeldatud asukoha keskkonnatingimusi, **ei avalda kavandatav tegevus mõju Natura 2000 võrgustiku alale ega kaitsealustele loodusobjektidele ega liikidele.** Seega ei ole vajalik Natura hindamine.

Etapp 2 – Kas kavandatav tegevus on nimekirjas, mille korral mõju hindamine on vajalik?

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 kehtestab tegevuste loetelu, mille korral keskkonnamõju hindamine on kohustuslik. **Kavandatav tegevus selles nimekirjas ei ole.**

Etapp 3 – Kas tegevus kuulub välistavasse nimekirja, mille korral keskkonnamõju ei hinnata? Eesti õigusaktides vastav nimekiri puudub

Etapp 4 – Üksikjuhtumi analüüs: kas tegevus võib tõenäoliselt põhjustada olulist keskkonnamõju?

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KEHJS) § 6 lg 2 sätestab, et kui kavandatav tegevus ei kuulu kohustuslikku nimekirja (§ 6 lg 1), peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas teatud valdkonna tegevusel on oluline keskkonnamõju.

Kavandatav tegevus ei kuulu nimekirja, mille puhul tuleb otsus keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta teha eelhindangu alusel.

Järgnevalt on antud hinnang keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamise vajaduse kohta. Tartu Linnavalitsuse 26.03.2012 e- kirjast ilmneb, et tootmiskompleksi rajamiseks Klaasi tn. 14,16,18 ja Ravila tn 61e kruntidele algatatakse detailplaneering. KeHJS § 33 lg 2 alusel on vaja kaaluda KSH algatamist, kuna kavandatakse tegevust, mille jaoks on vaja tegevusluba. KSH algatamisvajaduse üle otsustamisel KeHJS § 33 lg 2 alusel lähtutakse järgmisest (KEHJS § 33 lg 3-6):

- 1) strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust ja sisust lähtudes § 33 lg 4 toodud kriteeriumitest;
- 2) strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnevast keskkonnamõjust ja eeldatavalt mõjutatavast alast, lähtudes § 33 lg 5 toodud kriteeriumitest;
- 3) Keskkonnaameti seisukohast (kui ainuke asutus KEHJS § 33 lg 6 toodud loetelus, keda strateegilise planeerimisdokumendi rakendamisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab).

Lähtudes hinnangus toodud asjaoludest ei ole kahe esimese punkti alusel KSH algatamine põhjendatud. Ka KEHJS § 6 lg 1 kuni 5 järgi ei ole kompleksi koosseisus objekte, millel projekteerimise käigus tuleks algatada keskkonnamõju hindamine.

Enne otsuste tegemist KSH vajaduse kohta tuleb Tartu Linnavalitsusel küsida Keskkonnaameti seisukohta.

17.04.2012

Juhan Ruut
Keskkonnaekspert (litsentsi nr. KMH-0070)